

Vi tror – därför är vi här.

Vi trir – därför är vi här. Vi tror och bekänner med samma ord som våra trossyskon i Nicea år 325 – det är en förunderlig och trosstärkande insikt. Den långa bebyggelsen från Nicea, såväl som den allra kortaste bebyggelsen, att *Jesus är Herre*, samlar oss trots stora enskilda olikheter i våra traditioner. Vi är alla arvingar till, och förvaltare av, den gemensamma tro som formulerades i Nicea. Därför är vi här.

Jag är lite orolig för att inte bli förstod med min svenska. Ni får tänka på mitt språk som en ovanlig norsk bygdedialekt. Det kan hjälpa. För så e det väl egentligen - att svenskan e en norsk dialekt...

Polariseringens hot

Mötet i Nicea var påkallat eftersom det fanns en allvarlig risk för kyrklig splittring och polarisering som utmanade enheten i Kristus. Den var inget unikt för 300-talet. Både före och efter Nicea har kyrklig splittring varit vanligare än enhet. Jesu lärjungar har sällan kunnat agera samfällt och visa enhet. Någon sa att den enda gång kyrkan, Jesu lärjungar har visat enhet och agerat samstämmigt var i Getsemane. Då flydde och övergav alla - samtidigt.

Men splittring är ett hot mot evangeliets trovärdighet, inte minst nu. Vi är i en ökande global sekulär och kyrklig trend av polarisering. Det blir alltmer svart eller vitt, vi eller dom, antingen eller. Polariseringens slagord tycks vara "Alla som inte är med oss är mot oss".

Vi som känner bibeltexter vet att orden finner vi i Matteus. I Markus sägs i stället "Alla som inte är mot oss är med oss". Tiden medger inte en djupare exegetisk analys, men det är intressant med dessa två parallellställena. Det är faktiskt en rejäl skillnad mellan de olika synsätten.

Lever man efter den förstnämnda ideen, att alla som inte är med oss är mot oss, så främjar man misstänksamhet, och odlar oövilja att upptäcka nyanser. Idéen att "alla som inte är med oss, är mot oss" bortser från möjligheten att det går att vara vänner med personer man inte delar åsikt med. Ekumenik bygger på att det finns nyanser och på idén att vi kan ha enhet, även om vi är eniga om allt. Kyrkorna och ekumeniken behöver kämpa emot polariseringens idé, i ekumeniken får vi luta oss mot Jesu ord enligt Markus; den som inte är emot oss är för oss! Ekumeniken kan vara, och bör vara, en motkraft i tilltagande nationalism och kulturmötsättningar.

Splittrande frågor

Ni känner lika väl som jag de frågor som idag ställer kristna i hårda fronter mot varandra, som splittrar inom församlingar, inom trossamfund och mellan trossamfund. Just nu är det bland annat frågor om sexualitet och kön och om förståelsen av Israel som splittrar oss. Det är inte längre de dogmatiska skillnaderna i dop- och nattvardssyn eller förståelsen om rättfärdiggörelsen som splittrar. Nu är det sociala frågor, samhälls- och kultursyn som ställer kristna mot kristna. Etiketter som liberal-konservativ, vänster-höger och andra begrepp paras med teologiska argument för den ena eller andra hållningen. Att inte vara "riktigt kristen" kan komma som en anklagelse från många olika håll. Här har vi ett gemensamt ansvar för hur vi talar om varandra. Vi har ett gemensamt ansvar att fortsätta tala till varandra, att finna mötesplatser, och komma till mötesplatser för att tala med varandra om konfliktfrågorna. Att skapa rum för samtalen är kyrkornas gemensamma ansvar framöver.

Jag tror att digitaliseringen, artificiell-intelligens och dess algoritmer är en stor utmaning.

Jag träffar ofta personer som lärt känna den kristna tron enbart genom sociala medier, genom profilerade Tik-Tok-predikanter, och som har mycket bestämda uppfattning om stora komplicerade frågor. I mötet med den kristna tron på nätet har många endast mött en enda förklaring på en svår fråga. Vi alla matas av våra preferenser och val med mer av samma sort. Våra reaktioner, våra aktiviteter på sociala medier och nätet, fångas upp, och algoritmerna ger oss mer av samma sort. Vi talar om eko-kammare, en situation där information, idéer och uppfattningar förstärks genom repetitiv kommunikation i en avgränsad grupp. Där finns inte plats för motstridiga synpunkter, där sorteras i värsta fall nyanserna bort. Där främjas polariseringen.

Förpliktelse att älska

Därför blir våra kyrkosamfunds närvaro och engagemang på nätet viktigt, därför blir just nu vanligt församlingsliv, fysiska mötesplatser, samverkan mellan kyrkor, visad tillit och enhet bland de kristna avgörande för den kristna trons trovärdighet. Tar vi Jesus på allvar är vi kallade att söka en större synbar kärlek till varandra, en tydligare synlig enhet. Eller som evangelisten Johannes återger Jesu ord, att om vi har kärlek till varandra, skall världen förstå att vi är hans lärjungar. Jag uppfattar inte att Jesu bud om att vi skall älska varandra som något "litt valgfritt". Det är en absolut förpliktelse.

Visad respekt, omsorg, generositet ingår i begreppet att älska. Det är varje

kristens ansvar att be och arbeta i samklang med Jesu bön och önskan att vi skall vara ett, att vi skall älska varandra. Vi har alltså ett jobb att göra. Därför är vi här. Vi tror! Vi tror att Jesus Kristus kom, levde, dog och uppstod, för att älska världen tillbaka till Gud, och att vi genom dopet och tron kallats till att vara delaktiga i Guds mission för alla människor och hela världen. Vi tror!

Fred

Det är inte bara Nicenum som jubilerar i år. Det är 100 år sedan The World Conference of Life and Work hölls i Stockholm, ofta kallat Stockholmsmötet 1925. Mötet samlade de flesta stora kyrkorna och blev viktigt för den ekumeniska rörelsens fortsättning. Mötet skedde i efterverkningarna av Första världskriget och en tanke med mötet var att kyrkor som lever och verkar tillsammans, över nationsgränser, över kultur och kyrkogränser kan bevara fred och förhindra krig. 1930 fick initiativtagaren Nathan Söderblom Nobels fredspris. Den ekumeniska rörelsen, kyrkorna tillsammans, erkändes som en viktig fredsrörelse. Det är värt att notera; den moderna ekumeniken har rötter i ett engagemang för fred och rättfärdighet. Att be och verka för fred är och förblir en del av Guds kallelse till varje kristen och till Guds kyrka. I det borde vi kunna stå enade. För krig är ett djävulskap i ordets rätta betydelse – det leder till splittring, söndring och död.

Vid förra generalförsamlingen hade Rysslands krig mot Ukraina redan pågått ett år, och redan då var kristna minoriteter i mellanöstern, de kristna palestinierna och messianska judar i Jerusalem i ett förfärligt utsatt läge. Sedan dess har allt blivit så fasansfullt mycket värre. Terrordådet den 7 oktober och det påföljande kriget är obeskrivligt grymt. Vittnesbörd från de senaste veckornas terror i Syrien mot kristna minoriteter är en katastrof i sig. Det är ingen idé att med ord försöka beskriva vidrigheterna som skett och som sker just nu. Vi har det på näthinnan från alla nyhetssändningar. Det är omöjligt att ta in omfattningen.

Trossyskons utsatthet

Kyrkornas engagemang för alla drabbade, humanitär hjälp, till alla oavsett var katastroferna drabbar eller vem det drabbar är något kyrkorna tillsammans bör kunna stå enade i.

Dessutom har vi en särskild förpliktelse gentemot våra trossyskon i krigsområdena. I Ukraina, Syd-Sudan, Israel och Palestina och överallt där krig rasar finns kyrkor och kristna gemenskaper som mitt i helvetet gör vad de kan för att inte bara överleva, utan också med sitt liv och sina handlingar vittna om

Kristus. Vi har som medkristna, förbundna med dem i Kristus, en förpliktelse att inte låta dem försvinna i mediebruset. ”Fordi det er ett bröd, Jesus Kristus, er vi alle en kropp. For vi har alle del i det ende brødet”.

Stöd till utsatta systerkyrkor, besök, kontakter, visad solidaritet i handling och förbön kommer fortsätta vara ett stort och viktigt arbete för Norges Kristna Råd och för alla oss kristna. Vi måste be om uthållighet.

Kristi kärlek förpliktigar oss att ge av vårt överflöd till de mest utsatta. Kyrkan definieras av omsorgen för de som av Sakarja omtalas som ”främlingen, den faderlöse, änkan och den fattige” – den uppräkningsgruppen kan vi i vår tid utöka med andra grupper. Den mest utsatta skall vi visa barmhärtighet. Barmhärtighet. Det har vi lärt oss är ett starkt provocerande ord, det kan få världsledare att skaka. Vår förpliktelse att värna de mest utsatta sätter inte gränser vid familj, nation, etnicitet, kön eller något annat. Runt detta borde kristna kunna samlas och vara enade.

Positiv motkultur

Den kristna gemenskapen började på många sätt som en motkultur. De kristna utmärkte sig genom sin kärlek till varandra, genom sitt patos för de utsatta, genom sin starka tro och vision för Guds rike, den tillkommande världens liv, men också kraften i tron på att Guds vilja skall ske också på jorden, liksom den sker i himmelen.

Kyrkan och de kristna har genom historien, när det varit som bäst, varit ett världens salt, en positiv motkultur.

Kanske är det i det som vi just nu tillsammans har en utmaning och kallelse – att i en avgörande tid, i ett Guds Kairos, vara en hoppfull motkultur, att leva det hopp och den tro som utgår från Kristi uppståndelse. Att i profeternas anda både varna för det som går emot Guds kärleks vilja, och trösta genom att framhålla en hoppfull vision av framtiden.

Vi är mitt i fastan. Fastan är ju i sig en motkultur i en tid av egoism, överkonsumtion och girighet.

I min trostradition uppmanar kyrkan i fastetiden till intensifierat böneliv, att avstå från njutningar och att ge generöst, alltså en uppmaning till bön, fasta och allmisse. Det är konkreta handlingar mot ”selvforhøyelse, overforbruk og grådighet”. Skall kyrkan vara trovärdig behöver vi var och en, och kyrkan som helhet, öva oss i fastetidens traditionella praxis - ständigt: Det har med barmhärtighet och generositet mot de mest utsatta att göra. Det har med försiktighet med Guds skapelse och naturresurser att göra. Det angår på alla sätt

vårt ansvar för skapelsen. Engagemang i klimat- och naturkrisen är ingen bisak för oss kristna. Vårt grunduppdrag som människor är att vara förvaltare av skaparverket. Därför är det som sker just nu med klimat och natur, och de förödande effekterna det har för de allra mest utsatta, en helt central fråga för kyrkorna. Kring detta borde kristna kunna samlas och vara enade.

Lögn och sanning

Kyrkan kan och behöver vara en motkultur på många sätt just nu. Bland annat måste kyrkan fortsätta hålla sanningen högt. Lögn och osanning tycks alltmer normaliseras och accepteras. Det är en utifrån kristen moral helt oacceptabel utveckling. Att Kristus säger sig vara sanningen, utöver vägen och livet, betyder något. Att stå upp emot desinformation, uppenbara lögner och så kallade alternativa fakta är en del av kyrkans kallelse i vår tid. Kring detta borde vi kristna kunna samlas och vara enade.

Ökande polarisering innebär också ökande antisemitism, muslimhat och annan typ av förföljelse av minoriteter. Där behöver kyrkan agera som motkultur i samverkan med alla andra tros- och livssynssamfunn i Norge. Nästan 70 % av Norges befolkning har tillhörighet till ett kristet trossamfunn. Det innebär ett stort ansvar för kyrkorna samman att främja värderingar som bygger demokrati, likevärde och trygghet för alla. Kring detta borde vi kristna kunna samlas och vara enade.

Ett hopp

Formellt sett så är det väl endast några få härinne som är pingstväänner, men pingstväänner är vi väl allihopa och framförallt är vi påskväänner – påsken präglar vår tro och vårt hopp. Mönstret att Gud kan vända död till liv, erfarenheten att livet är starkare än döden – det bär oss. Våren visar vägen – det som tycks dött och livlöst får plötsligt liv. Den tron och det hoppet håller vi framför oss. Det finns mycket gott att se fram emot. Det som väntar är liv.

De många nationaljubileumsåren framöver ger oss möjlighet att påminna varandra och andra om den betydelse som den kristna tron har för byggandet av ett gott samhälle. Med utgångspunkt i allt som den kristna tron betytt här i Norden i tusen år, får vi visa vad kyrkan och tron kan få betyda de kommande 1000 åren. Det är stort, och ett tillfälle som vi måste använda oss av.

Vi har att glädja oss över tendenser som visar att ungas intresse för kristen tro ökar. Siffror från samtliga nordiska länder visar på en svag uppgång för ungas

intresse av kristen tro, för konfirmationsdeltagande eller motsvarande undervisning i många kyrkosamfund. Vi får be och arbeta för att våra församlingar kan ta emot dem som söker sig dit på ett gott sätt. Och vi får be och arbeta för Norges Kristna Råd Ung's etablering. Det är oerhört glädjande och viktigt för kristen-norge att unga blir delaktiga i ekumeniskt arbete och vision.

Det finns så mycket att glädja sig över som vi behöver fortsätta be och arbeta för. Det finns all anledning att våga tro och förvänta oss stora ting av Gud. Men det sker inte av sig självt, vi är kallade till tjänst för Guds rike. Vi är kallade till bön och arbete. Vi tror – ”hjälp vår otro”!

Tack

Jag vill tacka styrelsen och alla engagerade i arbetsgrupper, nätverk, forum och projekt för ett fantastiskt arbete de senaste åren. Betydelsen av ert engagemang går inte att mäta i siffror. Det är ert uthålliga förtroende- och relationsstärkande arbete som bygger kyrkorna samman. Tack!

Åsså vår fantastiska stab under ledning av Erhard. Er entusiasm och ert hårda arbete är inspirerande. Det märks att ni lägger hela ert hjärta och er tro i arbetet. Det största tack från mig och från alla oss här till er.

För att vara trogen mitt svenska ursprung så vill jag avsluta med ord av IKEAs grundare Ingvar Kamprad: *Det mesta är ännu gjort – underbara framtid!*